

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/32/2024
Identifikačné číslo spisu:	8791899765
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8791899765.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ R.. R. B., narodený XX. M. XXXX, XXX P. K., L. V., N. XXXXX, P. Š. J., 2/ R.. E. B., narodená XX. L. XXXX, C. Z.D. Z. X, XX XXX L., M., 3/ L. G., rodená B., narodená XX. T. XXXX, C. XXX/XX, U., 4/ J. B., rodená L., narodená XX. T. XXXX, L. XXXX/X, B., 5/ J. U., rodená B., narodená XX. T. XXXX, A. XXX/XX, B., 6/ I.. R. Q., U., narodená XX. M. XXXX, M. XXXX/XX, U., 7/ I.. R. B., narodený XX. T. XXXX, T.G. XXXX/XX, Ž., 8/ I.. J. B., narodený XX. L.T. XXXX, XXXX R. P., M., I., XXXXX, P. Š. J., žalobcovia 1/, 2/ a 4/ zastúpení: JUDr. Pavol Zavacký, advokát, so sídlom Hradné námestie 29, Kežmarok, IČO: 42 029 171 proti žalovanej: SINTRA spol. s r.o., so sídlom Pluhová 2, Bratislava, IČO: 00 685 232, o vydanie nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 13C/1574/1991, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ a 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. novembra 2017 sp. zn. 5Co/200/2016, takto

rozhodol:

- I. Súd p o k r a č u j e v dovolacom konaní s R.. R. B., narodeným XX. M. XXXX, XXX P. K., L. V., N. XXXXX, P. Š. J. ako právnym nástupcom pôvodných žalobcov 1/ M.. W. B. a 2/ M.. D.. L. B..
- II. Súd p o k r a č u j e v dovolacom konaní s R.. E. B., narodenou XX. L. XXXX, C. Z. Z. X, XX XXX L.M., M. ako právnou nástupkyňou pôvodného žalobcu 2/ M.. D.. L. B..
- III. Súd p o k r a č u j e v dovolacom konaní s J. B., rodenou L., narodenou XX. T. XXXX, L. XXXX/X, B. ako právnou nástupkyňou pôvodného žalobcu 4/ M.. C. B..
- IV. Dovolanie o d m i e t a.
- V. Žalovaná m á n á r o k proti žalobcom na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo dňa 01. marca 2016 č.k. 13C/1574/1991-1496 uložil žalovanej povinnosť vydať pôvodnému žalobcovi 1/ W. B. spoluvlastnícky podiel v 1/4, pôvodnému žalobcovi 2/ D.. L. B. spoluvlastnícky podiel v 1/4

nehnuteľností zapísaných v katastri nehnuteľností Katastrálneho úradu Prešov, Správa katastra B. na LV č. XXX k.ú. B., a to dom súp. č. XXX a pozemok CKN parc. č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 465 m² (ďalej len „predmetné nehnuteľnosti“); určil, že do dedičstva po nebohom I.. C. B., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, naposledy bytom A. XX, B. patrí spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1/2 na predmetných nehnuteľnostiach; uložil žalovanej povinnosť nahradiť žalobcom 2/ až 5/ trovy konania vo výške 4.317,90 eura a žalobcom 1/, 6/, 7/ a 8/ náhradu trov konania nepriznal.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 1, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, § 5 ods. 1 - 4, § 6 ods. 2 zákona č. 87/1991 Z.z. o mimosúdnych rehabilitáciách, keď na základe vykonaného dokazovania ustálil, že žalobcovia sú oprávnené osoby na uplatnenie nároku podľa uvedeného zákona a žalovaná je povinnou osobou podľa rovnakého zákona. Oprávnené osoby písomne vyzvali povinnú osobu na vydanie predmetných nehnuteľností v zákone stanovenej lehote. Keďže povinná osoba nevyhovela výzve na vydanie vecí, oprávnené osoby sa obrátili so svojím nárokom na súd. Podľa prvoinštančného súdu bolo potrebné uplatňovaný nárok žalobcov posúdiť podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách z dôvodu, že k majetkovej a inej krivde na strane právnych predchodcov žalobcov - J. a V. B. došlo, ktoré vznikli občianskoprávnymi úkonmi v rozhodnom období, t.j. v období od 25. 02. 1948 do 01. 01. 1990, pretože aj keď sa konfiškácia majetku začala rozhodnutím ONV v Kežmarku z 07. 10. 1946, toto rozhodnutie nebolo jasné, pretože neboli jednoznačne určené postihnuté osoby, teda bol len čiastočný. Úplný rozsah konfiškovaného majetku a postihnutých osôb, ako aj dôvod konfiškácie, bol určený až v rozhodnutí KNV v Košiciach č. VIII/3-193.1/1953-Č z 20. 03. 1953. K námietke žalovanej, že už Najvyšší súd Slovenskej republiky svojim uznesením sp. zn. 2Cdo/40/2000 zo dňa 30. 11. 2000, ktorým zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 17. 11. 1999 sp. zn. 3Co/179/1999 konštatoval, že došlo ku konfiškácii a že sa nejednalo o politickú perzekúciu, súd prvej inštancie uviedol, že odvolací súd v uznesení č.k. 3Co/544/2003 - 587 zo dňa 11. 10. 2005 pripustil význam námietok žalobcov k otázke, či nehnuteľnosť, rodinný dom č. súp. XXX a pozemok parc. č. XXX boli postihnuté konfiškačným rozhodnutím alebo nie, pretože ak by sa na tieto nehnuteľnosti nevzťahovalo konfiškačné rozhodnutie, boli by zrejmé splnené podmienky pre vydanie nehnuteľnosti v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. Súd prvej inštancie mal za to, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že neexistuje žiadny titul odňatia vlastníckeho práva sporných nehnuteľností podľa Dekréту prezidenta republiky (ďalej len „DPR“) č. 108/1945, lebo výmer ONV v Kežmarku VII-193/1-1952 zo dňa 02. 10. 1952 je rozhodnutím o obnove konfiškačného konania (podľa § 86 Vládneho nariadenia č. 8/1928 Sb. zák.), v ktorom bol vydaný výmer č. 16.132/46 zo dňa 07. 10. 1946 a ktorým bol konfiškovaný dom na D. ul. v B. č. XX pod mpč. XXX, zapísaný vo vl. č. XXX. Týmto rozhodnutím orgánu štátu zo dňa 02. 10. 1952 bolo vyhovené žiadosti o zrušenie konfiškácie, čo znamená, že V. B. a J. B. nespádali pod konfiškáciu podľa DPR č. 108/1945, čo je zrejmé aj z odôvodnenia tohto výmeru, že sú československí štátni občania, ktorý nespádali pod DPR č. 108/1945. Pokiaľ sa vo výroku rozhodnutia zo dňa 02. 10. 1952 uvádza, že „sa pozmeňuje výmer zo dňa 07. 10. 1946 číslo 116232/1946 v tom zmysle, že konfiškovaný zostáva dom číslo popis. XXX, P. A. č. X a napísaný vo vložke čis. XXX, čis. parc. XXX“, tak je preukázané, že výmerom zo dňa 07. 10. 1946 neboli konfiškované tieto nehnuteľnosti (sú dopísané rukou) a takéto rozhodnutie pôvodným vlastníkom pôdy nikdy ani doručené nebolo a nebola vykonaná ani oprava takéhoto rozhodnutia v súlade s Vládnym nariadením ČSR č. 8/1928 - správny poriadok. Keďže výmer zo dňa 02. 10. 1952 nebol vydaný podľa ustanovení DPR č. 108/1945 a ani nemohol byť s poukazom na jeho odôvodnenie, že V. a J. B. sú československí občania, tak jeho výrok o tom, že konfiškovaný zostáva dom popisné č. XXX, nie je možné považovať aj s poukazom na závažné pochybnosti obsahu konfiškačného výmeru zo dňa 07. 10. 1946, za konfiškačné rozhodnutie vydané podľa DPR 108/1945. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že je logickým záverom, že ak neboli splnené podmienky pre konfiškáciu, resp. bolo konštatované, že majetok možno dekonfiškovať pre 1 dom (uznesenie rady MNV č. 468 z 13. 11. 1952) tak logickým záverom je, že mal byť dekonfiškovaný celý majetok, zvlášť za predpokladu, že v prípade predmetného sporu bolo rozhodnutie o konfiškácii v bližšie nešpecifikovanom okamihu pozmenené (dopisované). Takto súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, a preto jej v celom rozsahu vyhovel.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolania žalovaného a žalobcov 2/ až 5/ zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol a žalovanej priznal proti žalobcom 1/ až 8/ nárok

na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, odvolacieho konania a dovolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia odvolací súd poukázal na dve zásadné skutočnosti. Prvou bol existujúci záväzný právny názor dovolacieho súdu vyslovený v rozsudku z 30. novembra 2000 č.k. 2Cdo/40/2000-381, v zmysle ktorého z „Z výsledkov vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že nehnuteľnosť, pôvodne zapísaná v pozkn. vl.č. XXX kat.úz. B. pod parc.č. XXX ako dom č. XXX s dvorom vo výmere 421 m, neskoršie prevedená do pozkn. vl.č. XXXX prešla na štát konfiškáciou podľa dekrétu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. O tom nepochybne svedčí Výmer Okresného národného výboru v Kežmarku č.j. 16.132/46 zo 7. októbra 1946, ktorým bolo rozhodnuté, že u V. B. a J. B.V., národnosti nemeckej, sú splnené podmienky pre konfiškáciu podľa § 1 ods.1 dekrétu č. 108/1945 Sb. o konfiškácii nepriateľského majetku a Fondoch národnej obnovy a bol vyhlásený za konfiškovaný ich majetok pozostávajúci z nehnuteľností zapísaných vo vl.č. XXX, parc.č. XXX, XXX, ako i všetok ostatný majetok, pokiaľ podľa § 2 cit. dekrétu nie je vylúčený z konfiškácie. Včas podané odvolanie V. B. a J. B. proti uvedenému rozhodnutiu Okresného národného výboru v Kežmarku Krajský národný výbor v Košiciach Výmerom z 30. mája 1950 zn. 562-30/5-1950-VIII/H zamietol a súčasne potvrdil odvolaním napadnutý Výmer okresného národného výboru. Pokiaľ teda žalobcovia tvrdili v konaní, že neboli splnené podmienky pre konfiškáciu spornej nehnuteľnosti predpokladané ustanoveniami § 1 ods. 1 bodu 2 dekrétu č. 108/1945 Sb., je toto tvrdenie bezpredmetné, lebo o tejto otázke rozhodol právoplatne príslušný správny orgán v súlade s ustanovením § 1 ods. 3 citovaného dekrétu prezidenta republiky v znení zák. č. 84/1949 Sb., a z jeho rozhodnutia bol súd povinný vychádzať. V zmysle ustanovenia § 135 ods.2 O.s.p. súd totiž môže otázky, o ktorých patrí rozhodnúť inému orgánu, posúdiť sám len vtedy, ak o tejto otázke nebolo vydané príslušným orgánom rozhodnutie. Ak takéto rozhodnutie bolo vydané, súd je povinný z neho vychádzať. To znamená, že súd prvého stupňa ani odvolací súd neboli oprávnení v danej veci skúmať, či u právnych predchodcov žalobcov boli alebo neboli splnené podmienky pre konfiškáciu ich majetku. Mali vychádzať z vyššie uvedeného právoplatného rozhodnutia príslušného správneho orgánu o tom, že u oboch boli splnené podmienky pre konfiškáciu podľa dekrétu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. Toto rozhodnutie nebolo v neskoršom období zrušené. Výmerom ONV, hospodárskeho referátu v Kežmarku z 2. októbra 1952 zn. VII/3-193/1-1952, na ktorý poukazovali žalobcovia a tiež súd prvého stupňa, bola zrušená konfiškácia len ohľadne časti majetku V. B. a J. B., konkrétne ohľadne rodinného domu v Kežmarku na D. ulici č. XX zapísaného vo vl. č. XXX pod parc. č. XXX; výrok prvého rozhodnutia ONV v Kežmarku zo 7. októbra 1946 o tom, že u menovaných boli splnené podmienky pre konfiškáciu, nebol ním dotknutý. Vzhľadom na uvedený skutkový a právny stav súdy nesprávne dospeli k záveru, že k odňatiu vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti v prospech štátu došlo v dôsledku politickej perzekúcie vlastníkov ako osôb patriacich k istej národnostnej skupine (nemeckej). Nehnuteľnosť prešla na štát, ako už z vyššie uvedeného vyplýva, konfiškáciou podľa dekrétu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb., ktorá právna norma bola v dobe jej vydania legálnym a legitímnym aktom reagujúcim na vojnové obdobie, na agresiu nacistického Nemecka a jej spojencov voči Československej republike. Je pravda, že táto norma vychádzala z princípu prezumovanej zodpovednosti osôb uvedených v bode 2. odseku 1 § 1, ale zároveň zakotvila vyvrátenosť tejto domnienky. Fyzickým osobám národnosti nemeckej a maďarskej umožnila zabrániť konfiškácii ich majetku preukázaním, že v čase nemeckej a maďarskej okupácie zostali verné Čsl. republike, nikdy sa neprevinili proti národom českému a slovenskému a buď sa zúčastnili boja za ich oslobodenie, alebo trpeli pod nacistickým alebo fašistickým terorom. Takýto postoj mohli dotknuté fyzické osoby preukázať v konaní o konfiškácii, t.j. v konaní o tom, či sú u nich splnené podmienky pre konfiškáciu (§ 1 ods. 3 dekrétu). V prípade, že o tejto otázke bolo v správnom konaní rozhodnuté, nemohla byť predmetom skúmania v občianskom súdnom konaní, teda ani predmetom skúmania v občianskom súdnom konaní, teda ani predmetom skúmania v prejednávanej veci. Opačný postup súdov nebol správny. Napokon tento nesprávny postup viedol k tomu, že odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa konfiškáciu majetku podľa dekrétu č. 108/1945 Sb. považoval za politickú perzekúciu, čím vlastne spochybnil legitimitu samotnej právnej normy, ktorá doteraz nebola zrušená a tvorí súčasť nášho právneho poriadku. Na základe uvedeného možno konštatovať, že na účely zákona o mimosúdnych rehabilitáciách č. 87/1991 Zb. v znení neskorších predpisov konfiškáciu majetku podľa dekrétu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. nemožno považovať za politickú perzekúciu osôb

uvedených v 2. bode odseku 1 §-fu 1 dekrétu. Odňatie majetku týmto spôsobom nemožno zaradiť do skupiny prípadov spadajúcich pod § 2 ods. 1 písm. c/ zákona, a vonkoncom nejde o prevzatie vecí štátom bez právneho dôvodu (štát nadobudol vlastníctvo konfiškáciou). Dovolacia námietka žalovanej je v tomto smere plne opodstatnená. Odvolací súd teda pochybil, keď si osvojil právny názor súdu prvého stupňa, že žalobcami uplatnený nárok na vydanie domu č. s. XXX a parc. KN č. XXX kat. úz. B. je nárokom podľa § 6 ods. 2, ktorý spadá pod § 2 ods. 1 písm. c/ zákona č. 87/1991 Zb. Zmiernenie následkov majetkových krívd spôsobených konfiškáciou majetku podľa dekrétu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. zákon o mimosúdnych rehabilitáciách neupravuje. Odvolací súd preto nesprávne aplikoval v danej veci tento právny predpis“. Odvolací súd poukázal na to, že nedošlo ku zmene skutkového základu veci, tak ako z neho vychádzal v uvedenom rozhodnutí dovolací súd. Druhou zásadnou skutočnosťou vo veci je, že odvolací súd vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí dal súdu prvej inštancie jasné a záväzné pokyny korešpondujúce so záväzným právnym názorom dovolacieho súdu, a to, aby sa súd prvej inštancie zaoberal právne významnými námietkami zo strany žalobcov k otázke, či nehnuteľnosť rodinný dom č. súp. XXX a pozemok parc. č. XXX boli postihnuté konfiškačným rozhodnutím alebo nie, pretože ak by sa na tieto nehnuteľnosti nevzťahovalo konfiškačné rozhodnutie, boli by zrejme splnené podmienky pre vydanie nehnuteľnosti v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. Týmto sa však súd prvej inštancie vôbec neriadil. Obdobie od konca druhej svetovej vojny až po 25. február 1948, oproti obdobiu nasledujúcemu po 25. februári 1948, znaky negatívne poňatého výkonu štátnej moci a politickej perzekúcie vtedajšieho štátneho režimu proti jednotlivcovi nenesie, resp. mu ani historické analýzy neprisudzujú. Je síce pravdou, že v tomto období boli prijaté prezidentské dekréty, ktoré mimoriadnou právnou formou zasiahli do právnych vzťahov určitých skupín jednotlivcov. Avšak právny názor, že dekréty č. 12/1945 Zb. a č. 108/1945 Zb. sa mohli stať prostriedkom politickej perzekúcie a vyvolať krivdy v zmysle zák. č. 229/1991 Zb., je možné zaujať iba pre tie právno-aplikačné akty z nich vychádzajúce až po dátume 25. februára 1948, tzn. vo forme konfiškačných výmerov vydávaných príslušnými konfiškačnými komisiami alebo Zborom povereníkov. Podľa dekrétu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. zo dňa 25. októbra 1945 o konfiškácii nepriateľského majetku a Fonde národnej obnovy v znení zákona č. 84/1949 Sb. zo dňa 23. marca 1949, ktorým sa mení dekrét prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. došlo k prechodu konfiškovaného majetku na štát zo zákona, dňom účinnosti dekrétu, teda 30. 10. 1945 a rozhodnutie správneho orgánu o subjekte konfiškácie malo iba deklaratórny charakter a pôsobí ex tunc, od účinnosti dekrétu. Dekrétom č. 108/1945 Sb. bola vyslovená všeobecná zásada, že za konfiškovaný majetok treba považovať celý majetok osoby, u ktorej bola zistená nepriateľská činnosť v zmysle dekrétu (Vestník Osídľovacieho úradu čiastka 13-14), a preto aj bez uvedenia konkrétnych nehnuteľností bolo potrebné považovať všetok majetok. Dekrét prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. neviazal konfiškáciu majetku na štátne občianstvo, ale na nemeckú či maďarskú národnosť. Rozhodujúcim v tomto prípade bolo obdobie od novembra 1938 do 30. 10. 1945 (postoj osôb v čase okupácie), pričom z obežníka Povereníctva vnútra zn. 560-4/3-1949-V/2 zo dňa 07. 03. 1949 vyplýva, že u osôb nemeckej národnosti sú splnené podmienky pre konfiškáciu majetku podľa vyššie uvedeného dekrétu aj vtedy, keď im bolo, alebo bude čl. občianstvo vrátené. Z uvedeného v predmetnej právnej veci vyplýva, že na zamietnutie žaloby bez ďalšieho postačuje zistenie, že dňa 07. 10. 1946 Okresný národný výbor v Kežmarku výmerom č. 16.132/46 rozhodol, že u právnych predchodcov žalobcov - V. B. a J. B., sú splnené podmienky konfiškácie podľa citovaného dekrétu. O tom svedčí aj vyhláška zo dňa 16. 10. 1946, kde pod č. 165/16132/46 sú uvedení právní predchodcovia žalobcov - V. B. a J. B.. Vyhláška bola v Kežmarku verejne vyvesená, čím doručenie výmeru bolo v súlade s vládny nariadením č. 8/1928 Sb. riadne vykonané. Doručenie vyhláškou upravoval samotný DPR v § 1 ods. 4, ako aj čl. 4 vyhlášky povereníctva č. 1009/1946 Sb. Týmto bol teda konfiškovaný zo zákona celý majetok právnych predchodcov žalobcov, teda aj majetok, ktorý je predmetom sporu, t.j. dom súp. č. XXX, P. A. X a parc. č. XXX a nielen dom na D. ul. č. XX v B. a parcela č. XXX, ktoré boli vo výmere výslovne uvedené. Právní predchodcovia žalobcov boli v príslušnom výmere bezpečne identifikovaní - V. B. a sestra J. B.Á., národnosti nemeckej, v B., D. XX. Odvolanie právnych predchodcov žalobcov proti vyššie uvedenému výmeru bolo výmerom Krajského národného výboru v Košiciach zn. 562/30/5-1950-VIII/H zo dňa 30. 05. 1950 zamietnuté. K odňatiu vlastníckeho práva právnym predchodcom žalobcov konfiškáciou došlo teda pred obdobím neslobody, ktoré začínalo dňom 25. 02. 1948. Výmerom Okresného národného výboru v Kežmarku zn. VII/3-193/1/1952 z 02. 10. 1952 bola zrušená konfiškácia, ale len k domu na D. ulici XX a parc. č. XXX, v ostatnom pôvodný

konfiškačný výmer dotknutý nebol. Netýkal sa teda ani majetku, o ktorom je spor a ani splnenia podmienok u menovaných pre konfiškáciu. Existuje teda právoplatné rozhodnutie príslušného správneho orgánu, ktoré bolo vydané pred 25. 02. 1948, že u právnych predchodcov žalobcov boli v čase jeho vydania splnené podmienky pre konfiškáciu, ktoré čo do predmetu sporu doposiaľ nebolo ani zmenené ani zrušené, a je povinnosťou súdov z uvedeného vychádzať, inak by išlo o neoprávnený zásah do právomoci správnych orgánov.

5. Rozhodnutie o náhrade trov pôvodného konania na súde prvej inštancie ako aj o náhrade trov odvolacieho a dovolacieho konania odôvodnil odvolací súd podľa 396 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

6. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali pôvodní žalobcovia 2/ D.. L. B. a 4/ C. B. (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie odôvodnené podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP a žiadali, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

7. Na odôvodnenie uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolatelia uviedli, že odvolací súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovanie im patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V odôvodnení svojho rozsudku sa odvolací súd nedostatočne vyporiadal s predloženými dokladmi týkajúcimi sa konfiškácie majetku právnych predchodcov žalobcov, konkrétne výmerom č. 16.132/46 zo dňa 07. 10. 1946 a výmerom Okresného národného výboru v Kežmarku zn. VII/3-193/1/1952 zo dňa 02. 10. 1952. Výmerom ONV v Kežmarku zo dňa 02. 10. 1952 bolo rozhodnuté o obnove konfiškačného konania, v ktorom bol preskúmaný výmer zo dňa 07. 10. 1946 a bolo ním vyhovené žiadosti o zrušenie konfiškácie. V. B. a J. B. vo svojej žiadosti žiadali zrušiť konfiškáciu majetku - rodinného domu na ul. D.S. č. XX. Nemohli ani nič iné žiadať, pretože nič iné im nebolo konfiškované. To znamená, že týmto rozhodnutím príslušný orgán rozhodol o tom, že podmienky na konfiškáciu majetku osôb uvedených vo výmere zo dňa 07. 10. 1946 nie sú dané a teda týmto výmerom zo dňa 02. 10. 1952 boli nehnuteľnosti, ktoré boli konfiškované výmerom zo dňa 07. 10. 1946 tam uvedeným osobám vrátené. Hoci z výmeru zo dňa 02. 10. 1952 je zrejmé, že bola zrušená konfiškácia domu na D. ul. č. XX a že mal zostať konfiškovaný dom, ktorý je predmetom tohto konania, ten konfiškovaný nemohol zostať, pretože tento dom nikdy konfiškovaný nebol. Údaje o ňom boli do konfiškačného výmeru dopisované rukou. S touto otázkou sa odvolací súd vôbec nevyporiadal a nezaul k nej žiadne stanovisko.

8. Dovolatelia mali tiež za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP). Rozhodnutím ONV v Kežmarku zn. VII/3-193/1/1952 zo dňa 02. 10. 1952 bolo vyhovené žiadosti o zrušenie konfiškácie vykonanej výmerom zo dňa 07. 10. 1946. Rozhodnutie o obnove konania nie je rozhodnutím podľa ustanovenia § 1 ods. 4 DPR č. 108/1945 Sb., lebo správny orgán pri obnove konania podľa tohto dekrétu vôbec nerozhodoval, ale rozhodoval podľa ustanovenia § 86 vládneho nariadenia č. 8/1928 Zb. zák., ktoré upravuje obnovu konania. Okrem tohto rozhodnutia o obnove konania nie je žiadne iné právoplatné konfiškačné rozhodnutie o tom, že u V. B. a J. B. sú splnené podmienky pre konfiškáciu. Pokiaľ správny orgán - KNV v Košiciach výmerom č. 562-30/5-1950-VIII/H zo dňa 30. 05. 1950 zamietol odvolanie, tak potom pri existencii rozhodnutia o obnove konania nie je možné prijať záver, že o konfiškácii bolo právoplatne rozhodnuté rozhodnutím zo dňa 30. 05. 1950, keď po vydaní tohto rozhodnutia bolo vydané rozhodnutie o obnove konania zo dňa 02. 10. 1952. Rozhodnutie o obnove konania je posledným a konečným rozhodnutím vo veci konfiškácie a týmto rozhodnutím žiadosti o zrušenie konfiškácie bolo vyhovené. Okrem toho, do konfiškačného výmeru zo dňa 07. 10. 1946 boli predmetné nehnuteľnosti dopisované rukou a nebola vykonaná ani oprava rozhodnutia v súlade s vládny nariadením č. 8/1928 Sb. z. a n. správneho poriadku. Rozhodnutie, v ktorom sú údaje výrokovej časti dopisované rukou bez zodpovedajúcej opravy rozhodnutia podľa správneho poriadku, treba považovať za nulité v tejto vadnej časti. Na základe výmeru zo dňa 02. 10. 1952 potom nemohli zostať predmetné nehnuteľnosti skonfiškované. Ďalej podľa vyhlášky Povereníctva pre veci vnútorné č. 7491/2-IV/4 1946 zo dňa 18. 04. 1946, ktorá bola zverejnená pod č. 1009/1946 Ú.v. a ktorou boli uverejnené smernice ministra vnútra zo dňa 07. 02. 1946 vydané k prevedeniu § 1

ods. 4 DPR č. 108/1945 Sb., ktorou bol upravený spôsob rozhodovania sa podľa čl. 6 vyhlášky, v rozhodnutí vyžadovalo pomenovať vlastníka pokiaľ je známy a význačné majetkové kusy, ktorými je konfiškovaný majetok dostatočne označený. S ohľadom na to a už vyššie uvedené pochybnosti o konfiškovaní domu súp. č. XXX, P. A. č. X, tento dom vôbec konfiškovaný nebol. Odôvodnenie odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa právneho posúdenia výmeru zo dňa 02. 10. 1952 je nesprávne, pretože odvolací súd považoval tento výmer za výmer vydaný podľa DPR č. 108/1945 Sb., čo nie je namieste. Takisto, výmerom zo dňa 02. 10. 1952 bolo rozhodnuté o obnove konania s tým, že z konfiškačného výmeru zo dňa 07. 10. 1946 sa vyníma rod. dom súp. č. XX na ul. D. v B. a ostáva v platnosti len odňatie domu súp. č. XXX na ul. P. A. č. X, pričom ale vo výmere zo dňa 07. 10. 1946 dom súp. č. XXX na ul. P. A. č. X uvedený nebol, bol dodatočne dopísaný rukou. Dovolatelia mali za to, že s touto právnou otázkou sa odvolací súd nesprávne vypořiadal.

9. K dovolaniu pôvodných žalobcov 2/ D.. L. B. a 4/ C. B. sa vyjadrila žalovaná. Uviedla, že dovolatelia v podanom dovolaní neuviedli žiadne také skutočnosti, ktoré by preukazovali, že im súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k závažnému porušeniu práva na spravodlivý proces a ani neuviedli takú právnú otázku, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, v dôsledku čoho by v danom prípade došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. S dovolateľmi namietanou otázkou ohľadom konfiškácie majetku pôvodných vlastníkov V. B. a J. B., s jednotlivými výmery, predmetom konfiškácie sa odvolací súd riadne vysporiadal a zaujal k tomu aj právne stanovisko v napadnutom rozsudku. Poukázala na to, že podľa DPR č. 108/1945 Sb. došlo k prechodu konfiškovaného majetku na štát zo zákona, dňom účinnosti dekrétu, teda 30. 10. 1945. Rozhodnutie správneho orgánu o subjekte konfiškácie malo iba deklaratórny charakter a pôsobilo ex tunc, od účinnosti dekrétu. Uvedeným dekrétom bola vyslovená všeobecná zásada, že za konfiškovaný majetok treba považovať celý majetok osoby, u ktorej bola zistená nepriateľská činnosť v zmysle dekrétu, a preto aj bez uvedenia konkrétnych nehnuteľností bolo potrebné považovať za konfiškovaný všetok majetok. Odvolací súd tak dospel k správnej závere, že právnym predchodcom žalobcov bol konfiškovaný zo zákona celý majetok, teda nielen dom na D. ul. v B. č. XX číslo p. XXX (neskôr asanovaný) a parcela mpč. XXX, ale všetok majetok, teda aj majetok z predmetu tohto sporu, t.j. dom súp. číslo XXX, P. A. X a parc. č. XXX, k.ú. B., a to bez ohľadu na to, či takýto majetok bol alebo nebol v rozhodnutí (výmere) konkrétne uvedený alebo nie, resp. bol do výmeru dopisovaný rukou. V samotnom výmere č. 16.132/46 zo dňa 07. 10. 1946 sa uvádza, že za konfiškovaný majetok sa vyhlasuje, okrem majetku uvedenom v tomto výmere, i všetok ostatný majetok týchto osôb, pokiaľ podľa § 2 citovaného dekrétu nie je vylúčený z konfiškácie. Rozsah konfiškovaného majetku bol vymedzený osobou vlastníka, ktorý spĺňal podmienky konfiškácie podľa uvedeného dekrétu, pričom sa konfiškoval celý majetok s výnimkou majetku uvedeného v § 2 citovaného dekrétu. V rozhodnutí správneho orgánu mohol byť niektorý majetok príkladmo označený, nešlo však o určenie rozsahu konfiškácie. Pokiaľ ide o dovolateľmi namietané nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, podľa žalovanej odvolací súd aplikoval na danú právnú vec správny právny predpis a správne ho aj interpretoval. Zo skutkových záverov vyvodil aj správne právne závery. Na základe žiadosti V. B. a J. B. o zrušenie konfiškácie rodinného domu na D. ulici č. XX, B. vtedajší ONV v Kežmarku postupom podľa § 86 vládneho nariadenia č. 8/1928 Sb. o správnom konaní (obnova konania) zrušil výmerom zn. VII/3-193/1-1952 zo dňa 02. 10. 1952 konfiškáciu len vo vzťahu k domu na D. ulici XX, B.. Vo vzťahu k domu súp. č. XXX zostala konfiškácia v platnosti, čo nepochybne vyplýva zo samotného výmeru. Namietané nesprávne právne posúdenie môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok napadnutého rozhodnutia. Žalovaná má za to, že dôvod uvádzaný dovolateľmi nie je rozhodujúci pre výrok napadnutého rozhodnutia. Pre výrok napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu o zamietnutí žaloby bolo rozhodujúce zistenie, že k odňatiu vlastníckeho práva právnym predchodcom žalobcov konfiškáciou došlo pred rozhodným obdobím neslobody, t.j. pred 25. 02. 1948 a na uplatnený nárok žalobcov nemožno aplikovať ustanovenia zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách. Dovolanie teda nie je podľa žalovanej v žiadnej časti prípustné a preto by malo byť odmietnuté, prípadne ako nedôvodné zamietnuté.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“) v priebehu dovolacieho konania zistil, že v priebehu dovolacieho konania zomreli pôvodní žalobcovia 1/ W. B., 2/

D.. L. B. a 4/ C. B.. Z príslušných dedičských rozhodnutí potom dovolací súd zistil, že dedičom po pôvodnom žalobcovi 1/ sa stal R.. R. B., narodený XX. M. XXXX, XXX P. K., L. V., N. XXXXX, P. Š. J., dedičmi po pôvodnom žalobcovi 2/ sa stali už menovaný R.. R. B. a R.. Ľ. B., narodená XX. L. XXXX, C. Z. Z. X, XX XXX L., M. a dedičkou po pôvodnom žalobcovi 4/ sa stala J. B., rodená L., narodená XX. T. XXXX, L. XXXX/X, B..

11. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak zákon neustanovuje inak.

12. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 CSP). Ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví (§ 62 CSP). Ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať. V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve (§ 63 ods. 1, 2 CSP).

13. V zmysle vyššie uvedeného dovolací súd rozhodol podľa § 63 ods. 2 v spojení s § 438 ods. 1 CSP o pokračovaní v dovolacom konaní s právnymi nástupcami zomretých pôvodných žalobcov 1/, 2/ a 4/ tak, ako vyplýva z výrokov I., II. a III. tohto uznesenia.

14. Následne dovolací súd po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcov nie je prípustné a musí byť odmietnuté.

15. Dovolatelia vyvodzovali prípustnosť svojho dovolania v prvom rade z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (pozri rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 559/2018, sp. zn. III. ÚS 47/2019, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/140/2019, sp. zn. 4Cdo/120/2019 a pod.).

17. V danom prípade videli dovolatelia naplnenie uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP v tom, že odvolací súd sa v napadnutom rozsudku nevyporiadal so skutočnosťou, že konfiškačným výmerom zo dňa 07. 10. 1946 nemohli byť konfiškované predmetné nehnuteľnosti, pretože tieto tam neboli konkrétne uvedené, resp. boli doň dopisované rukou.

18. Dovolací súd po preskúmaní veci konštatuje, že uvedené tvrdenia dovolateľov, ktorými odôvodňujú prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, nie sú opodstatnené. Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, prečo odvolací súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania považoval predmetné nehnuteľnosti za predmet konfiškácie podľa Dekréту prezidenta republiky č. 108/1945 Sb., bez ohľadu na to, či boli v konfiškačnom výmere Okresného národného výboru v Kežmarku č. 16.132/46 zo dňa 07. 10. 1946 uvedené alebo nie. Svoje závery o tom, že k prechodu konfiškovaného majetku na štát došlo zo zákona, dňom účinnosti dekrétu, teda 30. 10. 1945 a rozhodnutie správneho orgánu o subjekte konfiškácie malo iba deklaratórny charakter a pôsobilo ex tunc, od účinnosti dekrétu, pričom dekrétom bola vyslovená všeobecná zásada, že za konfiškovaný

majetok treba považovať celý majetok osoby, u ktorej bola zistená nepriateľská činnosť v zmysle dekrétu, a preto aj bez uvedenia konkrétnych nehnuteľností bolo potrebné považovať za konfiškovaný všetok majetok, podporil znením samotnej právnej normy i závermi rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (sp. zn. 1Sžr/58/2011, 8Sžo/35/2007, II. ÚS 91/2008).

19. Dovolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku odvolacieho súdu konštatuje, že odvolací súd jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, z dokazovaním zistených skutočností vychádzal a ako vec právne posúdil. Odôvodnenie jeho rozsudku je presvedčivé a spĺňa všetky obsahové kritériá stanovené v § 220 ods. 2 CSP.

20. Žalobcovia môžu polemizovať so závermi odvolacieho súdu, ktoré viedli k zamietnutiu ich žaloby, ale za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011).

21. Dovolací súd tak nezistil opodstatnenosť dôvodov, ktoré žalobcovia uvádzali v dovolaní na odôvodnenie uplatneného dovolacieho dôvodu zmätočnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f) CSP. Právo žalobcov na spravodlivý proces bolo naplnené tým, že súdy po vykonaní všetkých rozhodných dôkazov a ich vyhodnotení zistili riadne skutkový stav a odvolací súd po správnom výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodol tak, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné, alebo že by boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a tým aj podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Dovolanie žalobcov je tak v tejto časti neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

22. Pokiaľ ide o dovolateľmi uplatnený dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci dovolacím súdom (§ 421 CSP), tu dovolací súd dospel k záveru, že ani v tejto časti dovolanie prípustné nie je.

23. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

24. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Absencia konkretizácie otázky, ktorej nesprávne právne posúdenie dovolateľ namieta, znemožňuje dovolaciemu súdu vykonať meritórny prieskum, keďže by tým prekročil hranice viazanosti dôvodmi dovolania.

25. Uvedeným spôsobom dovolateľa v tejto veci nepostupovali, keď právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom nedefinovali. Dovolací súd ani v snahe autenticky porozumieť dovolaniu žalobcov (viď nález Ústavného súdu

Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020) nedokázal z obsahu dovolania zistiť, v akej otázke sa odvolací súd podľa dovolateľov nesprávneho právneho posúdenia dopustil. Takéto nejednoznačné, resp. abstraktné odôvodnenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, bez vymedzenia dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, nemôže obstať bez toho, aby bola znevýhodnená procesná protistrana.

26. Vzhľadom na uvedené závery najvyšší súd dovolanie žalobcov podľa § 447 písm. c), f) CSP odmietol v celom rozsahu ako neprípustné.

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.